
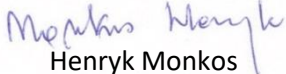

Uchwała nr 66/XXII/ZG/2025
Zarządu Głównego Polskiego Związku Filatelistów
z dnia 28 marca 2025 roku

Zarząd Główny na wniosek GKS zatwierdza Wytyczne oceny eksponatów filatelistyki tradycyjnej.

Uchwałę przyjęto jednogłośnie

Sekretarz ZG PZF

Joanna Boniśniak

Prezes ZG PZF

Henryk Monkos

Załącznik do **Uchwały nr 66/XXII/ZG/2025****Wytyczne oceny eksponatów filatelistyki tradycyjnej****Wprowadzenie**

Niniejsze wytyczne zostały wydane przez Komisję Filatelistyki Tradycyjnej FIP w celu przedstawienia praktycznych wskazówek dotyczących stosowania Regulaminu Ogólnego Oceny Eksponatów na Wystawach Konkursowych GREV i Specjalnych Przepisów Oceny Tradycyjnych Eksponatów Filatelistycznych (SREV), które zostały zatwierdzone w najnowszej wersji na 70. Kongresie FIP dnia 28 czerwca 2008 roku w Bukareszcie.

REGULAMIN SPECJALNY OCENY EKSPONATÓW W KLASIE FILATELISTYKI TRADYCYJNEJ NA WYSTAWACH FIP**Artykuł 1. Wystawy konkursowe**

Zgodnie z artykułem 1.4 Regulaminu Ogólnego FIP, dotyczącego oceny wystaw konkursowych na wystawach FIP (GREV), niniejszy Regulamin Specjalny został opracowany w celu uzupełnienia tych zasad w odniesieniu do klasy filatelistyki tradycyjnej. Należy również zapoznać się z „Wytycznymi oceny eksponatów filatelistyki tradycyjnej”.

Artykuł 2. Eksponaty konkursowe

Filatelistyka tradycyjna obejmuje wszystkie aspekty filatelistyki. Również te, które mogą mieć zastosowanie w innych klasach FIP i które wspierają historię, którą wystawca opowiada swoim eksponatem. Narracja ta musi być rozwijana zgodnie z logicznym planem eksponatu. Może ona obejmować aspekty historii znaczka, takie jak droga od esejów, projektów poprzez odbitki próbne do definitywnie wydanego znaczka z jego fazami druku i wszelkiego rodzaju odmianami. Może zawierać wszelkiego rodzaju stosowny materiał, nawet taki, który jest wykorzystywany do stworzenia eksponatu jednej z klas specjalnych. Znaczki używane (skasowane) muszą być zaprezentowane jednorodnie w całym eksponacie, ale mogą też być częścią specjalnej sekcji planu. W takim przypadku taka sekcja musi być dobrze zrównoważona z resztą eksponatu. Użycie (skasowanie) oznacza tutaj różne sposoby anulowania znaczków i jeśli to konieczne ukazanie taryf i obiegu pocztowego. Obecność rzadkich znaków pocztowych, nietypowych frankatur i formularzy pocztowych musi być brana pod uwagę przy ocenie.

Eksponaty, które nie są zasadniczo zgodne ze specjalnymi zasadami innych klas wystawienniczych będą traktowane i oceniane jako eksponaty filatelistyczne w klasie tradycyjnej. Jeśli eksponat zostanie przeniesiony do innej klasy, wystawca musi zostać poinformowany o przyczynie takiej decyzji jury. Przeniesiony eksponat z innej klasy FIP, niezgodny z regulaminem tej klasy, może być oceniany jako tradycyjny, ale zwykle otrzyma mniej punktów, jeśli nie jest zbudowany zgodnie z zasadami eksponatów w klasie filatelistyki tradycyjnej.

Artykuł 3. Zasady budowy eksponatu wystawowego

Strona tytułowa musi zawierać wprowadzenie, które wyjaśnia cel eksponatu. Po nim musi zostać zaprezentowany logiczny plan prowadzący przez eksponat (Patrz GREV 3.3).

3.1 Materiał właściwy dla klasy filatelistyki tradycyjnej obejmuje między innymi (Ref. GREV. Art. 3.2):

1. Przyjęte lub odrzucone eseje i projekty, odbitki próbne arkuszowe, odbitki próbne matrycowe, próby barw, błędy formy drukowej i inne błędy w procesie produkcji znaczków.
2. Znaczkę pocztowe, zarówno czyste, jak i kasowane, pojedyncze lub w wielokrotnościach, oraz znaczkę użyte na korespondencji i formularzach pocztowych, frankatury mieszane również z innymi krajami itp.
3. Różne zastosowania znaczków, w tym różne sposoby kasowania znaczków, taryfy i obieg pocztowy.

Jakkolwiek eksponat składający się w całości z tego materiału byłby bardziej odpowiedni w klasie Historii poczty.
4. Znaczkę wydań lokalnych, związane z prywatnymi usługami kurierskimi, znaczkę firm kurierskich i przewoźników, znaczkę operatorów spedycyjnych itp.
5. Wszelkiego rodzaju specjalizacja w zakresie takim jak znak wodny, guma, perforacja, papier, druk i barwa, a także inne specyficzne specjalizacje danego kraju czy wydania.
6. Plating – rekonstrukcja arkuszy drukowych lub sprzedażnych.
7. Perfiny, nadruki akceptowane przez pocztę i dopłaty nominalowe, wszelkiego rodzaju nalepki pocztowe, takie jak nalepki polecenia, nalepki i zaklejki na paczki itp., pod warunkiem, że wspierają opowiadaną historię.
8. Pocztowe wydawnictwa, jeśli są drukowane przy użyciu tych samych klisz czy form drukowych co znaczkę definitywne i inne odbitki drukarskie, jeśli są używane w zastępstwie jako znaczkę pocztowe.
9. Pocztowo używane znaczkę fiskalne i nieużywane znaczkę fiskalne z mocą obiegu pocztowego.
10. Falszerstwa na szkodę poczty. Inne falszerstwa i reprinty tylko w porównaniu z oryginałami, jeśli są prezentowane w tradycyjnym eksponacie ukazującym na przykład jedną emisję, patrz 3.2.4. poniżej.

3.2 Eksponaty będą również uznawane za filatelistykę tradycyjną, jeśli są zaprezentowane w następujący sposób:

1. Eksponaty pokazujące powstanie i proces produkcji znaczków pocztowych.
2. Specjalne badania papierów używanych do produkcji znaczków, gum, perforacji, kolorów, błędów lub projektów graficznych, dziurkowań firmowych.
3. Zbiory z pogranicza poczty, takie jak kultura listowa, zamykanie listów, etykiety gazetowe itp.
4. Kolekcje podróbek i falszerstw, reprintów, nalepek i zalepek ewidencyjno-rejestracyjnych itp.
5. Kolekcje badawcze ukazujące rekonstrukcje arkuszy drukowych, proces uszkodzenia form drukowych.
6. Kolekcje porównawcze, np. wydania z kilku krajów, w tym wydania wspólne tzw. „omnibus” lub obejmujące pierwsze wydania z określonego regionu.
7. Inne zbiory ze specjalnymi aspektami, takimi jak wydarzenia – „Dzień Znaczkę”, poczta bożonarodzeniowa, targi i inne FILATELISTYCZNE wydarzenia.

Artykuł 4. Ocena eksponatów

4.1 Eksponaty filatelistyki tradycyjnej będą oceniane zgodnie z Artykułem 39 GREX (Ref. GREV, Art. 5.1.).

4.2 W celu osiągnięcia zrównoważonej oceny, dla eksponatów filatelistyki tradycyjnej ustala się następujące wartości punktowe względne (patrz GREV, Art. 5.2.):

<i>Opracowanie (20) i znaczenie filatelistyczne eksponatu (10)</i>	30
<i>Wiedza filatelistyczna i pokrewna, osobiste studia i badania</i>	35
<i>Stan zachowania (10) i rzadkość (20)</i>	30
<i>Prezentacja</i>	5
łącznie	100

Eksponaty będą oceniane poprzez przyznanie punktów za każde z powyższych kryteriów.

Artykuł 5. Postanowienia końcowe

5.1 W przypadku jakichkolwiek rozbieżności w tekście wynikających z tłumaczenia, pierwszeństwo ma tekst w języku angielskim i będzie rozstrzygający.

WYTYCZNE DO SĘDZIOWANIA EKSPONATÓW FILATELISTYKI TRADYCYJNEJ

Niniejsze wytyczne zostały opracowane, aby pomóc wystawcom w przygotowaniu eksponatów w przedmiotowej klasie, a sędziom w ich ocenie. Mają one na celu dostarczenie wskazówek w odniesieniu do:

1. Definicji i charakteru tradycyjnych eksponatów filatelistycznych,
2. Zasad kompozycji eksponatu,
3. Kryteriów oceny eksponatów filatelistyki tradycyjnej,
4. Postanowień końcowych.

1. Definicja i charakter tradycyjnych eksponatów filatelistycznych

Komisja definiuje charakter tradycyjnego eksponatu, jako eksponatu, który koncentruje się na znaczkach i ich produkcji. Jednak tradycyjny eksponat filatelistyczny może również obejmować inne aspekty filatelistyki, na podstawie specjalnego przepisu dotyczącego oceny filatelistyki tradycyjnej (SREV), który w Art. 2 stanowi: „Eksponaty, które nie są zasadniczo zgodne ze specjalnymi zasadami innych klas, powinny być uznawane i oceniane, jako eksponaty filatelistyki tradycyjnej”.

1.1 Przyjęte lub odrzucone eseje, odbitki matrycowe, odbitki próbne płyt, próby barwne, wady płyt i inne błędy w produkcji znaczków. Drukarskie i urzędowe materiały archiwalne mogą być wykorzystane do pokazania historii o tym, jak znaczki zostały wyprodukowane.

1.2. Znaczki pocztowe, zarówno czyste, jak i kasowane, pojedyncze lub wielokrotne, oraz znaczki użyte na całościach pocztowych, formularzach, również z frankaturą mieszaną z innymi krajami itp.

Czyste znaczki i bloki pokazują, w jaki sposób znaczki były sprzedawane w urzędach pocztowych. Kasowane znaczki lub znaczki na całościach i dokumentach pokazują, w jaki sposób zostały użyte. Pojedyncza frankatura może być wykorzystana do udokumentowania powodu wydania określonej emisji.

1.3 Różne zastosowania znaczka, w tym różne sposoby jego anulowania, z taryfami i obiegiem pocztowym. Chociaż eksponat składający się w całości z tego rodzaju materiału i ujęcia byłby bardziej odpowiedni w klasie Historii poczty.

Tego rodzaju prezentacji zawsze powinno towarzyszyć odniesienie do samych znaczków. Takie zróżnicowanie ujęcia tematu zademonstruje głębszą wiedzę wystawcy.

W przypadku obszarów wystawowych, w których różnorodność materiału znaczków jest ograniczona i aby uniknąć zbyt wielu powtórzeń i duplikatów, obszary te można rozszerzyć w ograniczonym zakresie o prekursorsy, opracowania dotyczące taryf pocztowych i ostemplowań bez szkody dla równowagi eksponatu samych znaczków.

1.4 Wszelkiego rodzaju odmiany, takie jak znaki wodne, guma, perforacja, papier, druk i barwa.

Istotne jest, aby wszystkie aspekty znaczka zostały uwzględnione w eksponacie.

1.5 Rekonstrukcje płyt – plating i badania płyt drukarskich.

Pogłębione badania i wiedza na temat rozróżnienia technik druku, daty wydania i nakładów, a także udokumentowanie umiejętności pozycjonowania znaczków w arkuszu będą korzystnie postrzegane w odniesieniu do wiedzy merytorycznej wystawcy. Pokazanie pierwszego dnia emisji lub bardzo wczesnego użycia znaczków może zwiększyć znaczenie i rzadkość materiału.

1.6 Perfiny, nadruki zmieniające wartość.

Nadruki i dopłaty wartościowe powinny być odpowiednio zbadane, podobnie jak oryginalny znaczek, z informacją w jakim celu zostały zastosowane i ewentualnie, jaką techniką zostały nadrukowane.

1.7 Kartki pocztowe z wydrukowanym znakiem opłaty, koperty i inne formularze z takim nominalnym znakiem o wzorze danego znaczka, jeśli są używane jak sam wydrukowany znaczek, to znaczy, że oprócz identycznego wzoru muszą być emitowane i sprzedawane przez tego samego operatora i w tym samym okresie taryfowym, co same znaczki pocztowe.

1.8 Znaczki fiskalne użyte pocztowo i czyste znaczki fiskalne z mocą obiegową dla użytku pocztowego.

Znaczki pocztowe używane fiskalnie i znaczki fiskalne używane fiskalnie nie należą do obszaru klasy filatelistyki tradycyjnej. Są dedykowane dla klasy eksponatów revenue.

1.9. Fałszerstwa pocztowe, inne fałszerstwa i reprinty mogą być pokazane wyłącznie w porównaniu z oryginałami i lojalnie opisane, aby zademonstrować wiedzę na temat różnic między nimi.

Eksponaty składające się wyłącznie z fałszerstw, reprintów, nowodruków z ukazaniem ich produkcji i różnic w stosunku do oryginałów są uważane za filatelistykę tradycyjną.

1.10 Wszystkie rodzaje nalepek pocztowych, takie jak nalepki polecenia, gazetowe, nalepki na paczki itp.

Tego rodzaju rekwizyty pocztowe, produkowane, akceptowane i użyte pocztowo mogą być prezentowane w ramach specjalizowanych eksponatów w klasie eksponatów tradycyjnych.

1.11 Znaczki lokalne, znaczki prywatnych firm kurierskich i przewoźników, używane, produkowane lub akceptowane przez pocztę, mogą być prezentowane w eksponatach specjalnych.

Również inny materiał taki jak listowniki, ilustrowane koperty okolicznościowe np. walentynkowe, patriotyczne i inne mogą być w wyważony sposób uwzględnione w ekspozycji, jeśli wspierają przedstawianą historię.

2. Zasady kompozycji eksponatu

2.1 Budowa eksponatu.

Ekspozycja filatelistyki tradycyjnej powinien składać się z logicznego i spójnego zagadnienia (zgodnie z definicją w punkcie 1.), w celu zilustrowania jednej lub więcej kategorii określonych poniżej:

- a) Emisje określonego kraju lub powiązanej grupy (np. emisje „omnibus” – wydania wspólne).
- b) Emisje z określonego okresu chronologicznego.
- c) Emisje określonego projektanta czy rytownika lub producenta znaczków.
- d) Wydania związane z konkretnym wydarzeniem, takim jak „Dzień Znaczka”, poczta świąteczna, targi i inne wydarzenia filatelistyczne.

W tradycyjnym ekspozycji filatelistycznej wystawca również opowiada daną historię za pomocą ekspozycji. Standardowo mowa jest o historii samych znaczków, procesu jego produkcji. Może zaczynać się od powodu, dla którego określony znaczek został wydany, wraz z możliwymi esejami i/lub próbami. Następnie można opisywać kolejne szczegółowe aspekty, takie jak nadruki, barwy, perforacje, papiery, błędy itp.

Historia użycia znaczków, taryfy, obieg pocztowy, sposoby i rodzaje ostatecznych są drugorzędym aspektem i nie mogą zdominować prezentacji.

Ekspozycje mogą być zaplanowane chronologicznie, geograficznie (np. według mniejszych, lokalnych lub większych dystryktów, dzielnic czy obszarów), według rodzaju transportu/usługi lub w jakikolwiek inny sposób, który wystawca uzna za właściwy.

Wybrany temat i zakres prezentacji musi być adekwatny w odniesieniu do zbilansowanego i wyważonego rozmiaru ekspozycji.

2.2 Ekspozycje jednoekranowe.

Ekspozycja jednoekranowa filatelistyki tradycyjnej to ekspozycja należący do kategorii wymienionych w punkcie 2.1.

Prezentuje bardzo wąski temat i zakres, który może się zmieścić wyłącznie na jednym ekranie. Jeśli zakres tematu może być pokazany w więcej niż na jednym ekranie, nie nadaje się, jako temat ekspozycji jednoekranowej.

Wybór tematu czy wybranego zakresu z ekspozycji wieloekranowej może być odpowiedni dla ekspozycji jednoekranowej tylko wtedy, gdy wybór ten może w pełni uwzględniać naturalny podtemat ekspozycji wieloekranowej. Fragment takiego ekspozycji pokazujący tylko najlepszy, wybrany materiał („cherry picking” *tłum. wybrane wisienki*) nie jest odpowiedni jako ekspozycja jednoekranowa.

Podobnie jak w przypadku ekspozycji wieloekranowych, ekspozycje jednoekranowe powinny skupiać się przede wszystkim na samych znaczkach. Ekspozycje z dużym naciskiem na obieg pocztowy mają mniejsze szanse na sukces w tej klasie.

2.3 Wprowadzenie/Wstęp (lub strona tytułowa).

Wszystkie tradycyjne eksponaty filatelistyczne muszą zawierać stronę wprowadzającą, która powinna posiadać:

- Tytuł eksponatu,
- Krótkie, precyzyjne i istotne informacje ogólne na dany temat,
- Opis celu eksponatu (co jest zawarte w ekspozycji, a co jest pominięte),
- Opis zakresu eksponatu,
- Plan struktury eksponatu - rozdziały lub sekcje itp. – a nie „ekran po ekranie” lub „karta po karcie”,
- Lista osobistych badań przeprowadzonych przez wystawcę w ramach tematu (z odniesieniami do artykułów lub literatury),
- Lista najważniejszych źródeł literaturowych.

3. Kryteria oceny eksponatów filatelistyki tradycyjnej

Przy ocenie eksponatu filatelistyki tradycyjnej jury będzie stosować następujące kryteria ogólne (zob. GREV, Artykuł 4.2):

1. Sposób opracowania – odniesienie do GREV, Artykuł 4.5,
2. Znaczenie filatelistyczne – odniesienie do GREV, Artykuł 4.6,
3. Wiedza filatelistyczna i pokrewna, osobiste studia i badania – odniesienie do GREV, Artykuł 4.7,
4. Stan walorów filatelistycznych – odniesienie do GREV, Artykuł 4.8,
5. Rzadkość – odniesienie do GREV, art. 4.8,
6. Prezentacja – odniesienie do GREV, Artykuł 4.9.

Wystawcy powinni być świadomi potrzeby starannego rozważenia tych różnych aspektów, które łączą się ze sobą, aby zmaksymalizować ocenę, jaką może uzyskać eksponat.

Poniżej podano kilka wskazówek dotyczących podstawowych elementów leżących u podstaw każdego kryterium.

3.1 Sposób prezentacji (20 punktów).

Sposób opracowania eksponatu odzwierciedla poziom, do którego wystawca jest się w stanie zbliżyć, opracowując w zrównoważony sposób swój eksponat z wybranym tematem i zakresem. Logiczne i łatwe do śledzenia rozwinięcie oraz jasny i zwarty opis pomogą jurorom docenić eksponat. W ramach oceny opracowania jurorzy sprawdzą, czy stwierdzenia zawarte we wstępie i planie są odpowiednio reprezentowane na kolejnych kartach eksponatu.

Eksponat jest oceniany na podstawie tego, czy:

- Jak dobrze Wstęp (lub Strona Tytułowa) eksponatu przedstawia cel eksponatu, definiuje zakres i wyjaśnia plan oraz strukturę eksponatu a także prowadzi jurora do najważniejszej literatury/referencji dla wybranego tematu,
- Temat został wybrany tak, aby umożliwić pokazanie odpowiednio wyważonego eksponatu w dostępnej przestrzeni (adekwatnej wielkości eksponatu),
- Treść odzwierciedla tytuł, cel, zakres i plan,

- Istnieje logiczna fabuła stworzona za pomocą tekstu i materiałów z dobrą równowagą między różnymi częściami eksponatu,
- Główny nacisk położony jest na znaczki, jak i dlaczego zostały wydane i wydrukowane wobec drugorzędnych aspektów filatelistycznych takich jak np. kasowania, obieg pocztowy i taryfy,
- Zachowana jest kompletność pokazanego materiału w stosunku do zakresu eksponatu,
- Nagłówki na każdej stronie wspierają zrozumienie tematu,
- Istnieje naturalny punkt początkowy i końcowy eksponatu,
- Materiał nie jest powielony. Tekst przy każdym elemencie powinien uzasadniać i dokumentować jego pokazanie.

Wybór materiału do eksponatu filatelistyki tradycyjnej wymaga kompromisu pomiędzy wieloma kartami materiału, które wystawca chciałby pokazać, a liczbą kart, jaką przyznają mu organizatorzy wystawy. Selekcja ta jest ważnym czynnikiem oceny nie tylko opracowania, ale także wiedzy. Wystawca może pominąć materiał o mniejszym znaczeniu. Zasadniczo popularne wartości jakiegoś wydania mogą być pokazane symbolicznie, podczas gdy lepszy materiał powinien być zaprezentowany dogłębnie. Sędziowie docenią, że takie ujęcie tematu świadczy o znajomości zagadnienia przez wystawcę.

3.2 Znaczenie filatelistyczne (10 punktów).

„Znaczenie” eksponatu jest określane zarówno przez znaczenie samego eksponatu w odniesieniu do wybranego tematu, jak i ogólnego znaczenia tego tematu.

Przy ocenie znaczenia eksponatu bierze się pod uwagę:

- Jak trudny do zebrania jest wybrany materiał filatelistyczny,
- Jakie jest znaczenie materiału pokazanego w ekspozycji w odniesieniu do wybranego obszaru,
- Jak dużo kluczowego materiału z wybranego tematu jest obecne w ekspozycji,
- Jakie jest znaczenie wybranego tematu w odniesieniu do filatelistyki krajowej,
- Jakie jest znaczenie wybranego tematu w odniesieniu do filatelistyki światowej.

3.3 Wiedza filatelistyczna i pokrewna, osobiste studia i badania (35 punktów).

Wiedza filatelistyczna i pokrewna jest wykazana przez:

- Wybór odpowiedniego materiału odzwierciedla znajomość wybranego obszaru,
- Poszczególne pozycje filatelistyczne są dobrze opisane,
- Wykorzystanie istniejącej literatury w danej dziedzinie,
- Ekspozycja wykazuje pełne i dokładne zrozumienie wybranego tematu.

Osobiste studia i badania są udokumentowane przez:

- Zademontrowanie procesu emisji druku znaczków za pomocą esejów, projektów, odbitek matrycowych, prób kolorystycznych, prób form drukowych i ich błędów,
- Rodzaje druku znaczków, ich nakładów, również z oznaczeniami na marginesach, w tym oznaczenia walców, sektorów, dat wydania i innych oznaczeń drukarskich,
- Opisanie i udokumentowanie rodzajów gumy, znaków wodnych, papierów, perforacji,
- Podanie powodów wydania znaczka, który jest udokumentowany prawidłowym użyciem z wyjaśnieniem w odniesieniu do ostemplowań, obiegu i taryfy.

Badaniom i nowym odkryciom należy poświęcić specjalną uwagę, zgodnie z ich znaczeniem. Spektakularne odkrycia zasługują na szczególne omówienie i zainteresowanie oraz powinny zostać odpowiednio wyeksponowane przez wystawcę, podczas gdy mniejsze odkrycia nie

powinny przytłaczać zasadniczej części eksponatu. Należy pamiętać, że wiele klasycznych i współczesnych zagadnień zostało na przestrzeni wielu lat bardzo dogłębnie zbadanych, a wyniki tych badań zostały już wcześniej opublikowane. Aby ocenić wiedzę, jury weźmie pod uwagę, jak dobrze wystawca wykorzystał te zasoby. Nierealistyczne i niezasadne jest wymaganie od wystawcy, aby rozwinął nowe odkrycia na polu już dokładnie przestudiowanym i zbadanym. Z tego powodu takie eksponaty nie będą niżej oceniane za brak własnych badań, natomiast będzie się je dodatkowo nagradzać, jeśli mimo wcześniejszych badań, wystawca potrafi zaprezentować nowe wyniki lub inne podejście do badań już przeprowadzonych. Gdzie będzie to właściwe, powinny być podane efekty i wyniki osobistych badań wystawcy lub badań wcześniej publikowanych przez innych przy opisie każdego prezentowanego obiektu filatelistycznego.

Jeśli używa się oznaczeń w kontekście rzadkości („Jeden z X zarejestrowanych sztuk”), ważne jest, aby wspomnieć o źródle tej informacji. Nie należy używać wyrażeń takich jak „Unikalny” lub „Bardzo rzadki”.

Oceniana może być tylko wiedza, studia i badania udokumentowane przez prezentowany w ekspozycji materiał. Ponadto wystawcy powinni pamiętać, że podane informacje i opisy nie powinny przytłaczać prezentowanego materiału filatelistycznego.

3.4 Stan (10 punktów).

Dla dobrego eksponatu tradycyjnego stan materiału jest bardzo ważny. Znaczkę powinny być w jak najlepszym możliwym stanie zachowania.

Należy zwrócić uwagę na:

- mankamenty perforacji,
- w przypadku znaczków nieząbkowanych powinny być zachowane marginesy ze wszystkich stron,
- ładne i wyraźne ostemplowania.

Jeśli obiekt był naprawiany lub poddany manipulacji, musi to być lojalnie opisane. Współczesny materiał filatelistyczny powinien być w doskonałym stanie.

Zachęca się wystawców do prezentowania unikalnych lub bardzo rzadkich walorów, które nie występują w dobrym stanie, ale jednocześnie należy unikać wprowadzania innych, bardziej popularnych, których wątpliwy stan może obniżyć ogólną ocenę eksponatu. Stan popularnego materiału powinien być nienaganny.

3.5 Rzadkość (20 punktów).

Rzadkość dotyczy bezpośrednio zaprezentowanych walorów filatelistycznych z zasadniczo odnosi się do ich względnej rzadkości (niezwiązanej jednak z ich wartością).

Jurorzy będą przede wszystkim zwracać uwagę na:

- Jak trudno jest uzyskać odpowiedni i interesujący materiał w ekspozycji,
- Jak trudno jest powielić, stworzyć podobny eksponat,
- Eseje, projekty (zatwierdzone i odrzucone) i próby,
- Najwcześniejsze znane użycie, największe znane wielobloki, rzadkie użycie, niewielkie nakłady, specjalne rzadkie odmiany znaczków i nadruków,
- Wady w papierze, znaki wodne, perforacje,
- Rzadkie znaki pocztowe, inne oznaczenia, mieszane frankatury, taryfy, obieg i destynacje,
- Unikanie materiałów wyprodukowanych przez filatelistów (o charakterze pamiątkowym, grzecznościowym) i zbyt dużej ilości odpadów drukarskich.

3.6 Prezentacja (5 punktów).

Sposób prezentacji powinien pokazywać i ujmować materiał w jak najlepszy i zrównoważony sposób, zarówno na samej karcie wystawowej, ekranie jak i w całym ekspozycie.

Ekspozycja jest oceniana w tym zakresie pod kątem:

- Właściwego balansu w ramach ekranu i między poszczególnymi kartami wystawowymi,
- Starannej kompozycji i prezentacji,
- Jasnego i zwięzłego opisu, adekwatnego do wybranego materiału i tematu ekspozycji,
- Zbilansowanej ilości tekstu – bez jego nadmiernej ilości,
- Ilustracje nie powinny być zbyt dominujące, a fotokopie muszą różnić się, o co najmniej 25% od oryginału.

Bez znaczenia dla oceny jest to, czy tekst jest naniesiony odręcznie, pisany na maszynie lub drukowany. Należy unikać jaskrawych kolorów tuszu i kolorowych stron albumu.

4. Postanowienia końcowe

W przypadku rozbieżności w tekście z tłumaczeniem, tekst w języku angielskim będzie rozstrzygający.

Wytyczne te zostały zatwierdzone na posiedzeniu Komisji Filatelistyki Tradycyjnej FIP, podczas THAILAND 2018 w Bangkoku, dnia 30. listopada 2018 r. Następnie zostały zatwierdzone przez Zarząd FIP w Buenos Aires 28. sierpnia 2019 r. i ratyfikowane na 76. Kongresie FIP w dniu 8. sierpnia 2022 r.

Tłumaczenie: Marcin Wysocki, Przewodniczący Komisji Filatelistyki Tradycyjnej PZF.

Niniejsze Wytyczne zostały zatwierdzone uchwałą Zarządu Głównego PZF nr 66/XXII/ZG/2025 i wchodzi w życie z dniem ich uchwalenia. Jednocześnie traci moc Regulamin specjalny oceny ekspozycji filatelistyki tradycyjnej z 2007 roku.